

NOTAT

Miljø & Biodiversitet
J.nr. 17-1161-000001
Den 28. februar 2018

Notat om høringssvar fra ekstern høring

Udkast til forslag til lov om ændring af lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække og forskellige andre love (Måltrettet kvælstofregulering m.v.)

Lovforslaget blev i udkast sendt i ekstern høring fra den 26. januar 2018 med frist for afgivelse af høringssvar den 21. februar 2018.

Der er modtaget høringssvar fra:

- Bæredygtigt Landbrug, jf. pkt. 1
- Danmarks Jægerforbund, jf. pkt. 2
- Danmarks Naturfredningsforening, jf. pkt. 3
- Landbrug & Fødevarer, jf. pkt. 4

Høringssvar	Opfølgning
1. Bæredygtigt Landbrug	
1.1 Der bør desuden tages højde for, at mange af de landmænd, der allerede har været med i ordningen om de måltrettede efterafgrøder de foregående år, bliver afskåret fra kompensationsordningen, da en del har ramt loftet for de minimis støtte på 15.000 EUR på tre år. Hvis der ikke er helt styr på kompensationsordningen, bør et eventuelt obligatorisk krav vente til alle har haft mulighed for at kunne melde sig til den frivillige ordning med kompensation.	<i>Giver ikke anledning til ændringer</i> Den opgjorte kvælstofindsats angivet i den foreslåede bestemmelse i § 18 a, stk. 1, for 2019 skal opnås i 2019. Reglerne for de minimis-støtte betyder, at støttebeløbet til en enkelt virksomhed over en treårig periode ikke må overstige det, der svarer til 15.000 Euro. Miljø- og Fødevarerministeriet er opmærksom på, at nogle landmænd kan risikere at ramme loftet for de minimis-støtte i 2019. For at imødegå denne problematik oprettes en ordning i 2020 for tilskudsmodtagere, som i 2019 har fået tilskudssatsen nedsat som følge af de minimis-loftet. Disse tilskudsmodtagere vil efter ansøgning i 2020 kunne få udbetalt den del af tilskuddet, som på grund af loftet på de 15.000 Euro ikke blev udbetalt i 2019. Kontrollen af, om tilskudsmodtagerne opfylder betingelserne for at få tilskuddet udbetalt, vil finde sted i 2019, da det er i dette år, den fulde indsats skal leveres.
1.2 Bæredygtigt Landbrug mener, at det er helt uacceptabelt, at man fortsætter med kvælstofbegrænsning for at opnå god tilstand i	<i>Giver ikke anledning til ændringer</i> Miljø- og Fødevarerministeriet finder generelt, at der er videnskabelig begrundelse for kvælstofindsatsen i

<p>vandmiljøet, selvom et hold af internationale forskere entydigt anbefaler, at der særligt skal fokuseres mere på fosfor og forholdet mellem N og P.</p>	<p>Vandområdeplanerne 2015-2021, hvilket en evaluering gennemført i efteråret 2017 af et internationalt ekspertpanel bakker op om.</p>
<p>1.3 Den internationale kvælstofevaluering er tydelig i sit sprog. Helt overordnet viser forskerevalueringen, at man ikke kan fokusere på enkelte stressfaktorer (fx begrænsning af N). Man bør derimod inddrage mange stressfaktorer (N, P, forholdet mellem N og P, vandstrømning, temperatur, saltindhold, m.v.).</p>	<p>Om baggrunden for vandområdeplanernes opgørelse af indsatsbehovet for reduktion af udledning af kvælstof til kystvandene kan følgende resumeres:</p>
<p>1.4 Ifølge forskerevalueringen bygger en del af N-begrænsningerne i vandområdeplanerne på en tænkt sammenhæng mellem lysdæmpning og N-begrænsninger (som et udtryk for klorofyl a koncentrationen). Forskerevalueringen konkluderer dog, at sammenhængen er videnskabeligt forkert og lysdæmpning herudover ikke er interkalibreret. Det fagligt og juridisk korrekte er at bruge klorofyl a, der er interkalibreret. Ålegræs bruges i vandplanerne som indikatorart. Evalueringen anbefaler at bruge hele artsfamilien, som ålegræs er en del af som indikatorart. Havde man gjort det, så ville man (formentlig) allerede have opnået målopfyldelse en række steder.</p>	<p>Af vandområdeplanerne fremgår, at en række kystvande endnu ikke lever op til miljømålene. Der er redegjort for, at tilstanden i kystvande er påvirket af flere presfaktorer, herunder tilførsler af næringsstoffer m.v. Analyser viser, at der samlet set er behov for yderligere reduktion af kvælstoftilførslen til kystvande, såfremt der skal opnås god tilstand i disse. På den baggrund fokuserer indsatsen i vandområdeplanerne for at bringe kystvandene i god tilstand på at nedbringe kvælstoftilførslen til kystvandene.</p>
<p>1.5 Ifølge evalueringen er der en række steder, hvor selv 100 % reduktion af landbaseret N, ifølge modellerne ikke vil resultere i opnåelse af god økologisk tilstand. De danske forskere kan ifølge evalueringen ikke forklare dette fænomen. Denne åbenlyse mangel ved modellen taler for sig selv. Modellen viser sig direkte at være forkert og uanvendelig.</p>	<p>Vandområdeplanerne forholder sig ikke alene til kvælstof som presfaktor. Miljøstyrelsen har således som grundlag for vandområdeplan 2015-2021 (VP2) fået foretaget flere udredninger med det formål at vurdere effekten af en række andre presfaktorer som fosfor, fiskeri, fysiske anlæg (sluser og dæmninger), klappning, råstofindvinding og sejlads på opnåelse af god økologisk tilstand. Også påvirkninger fra miljøfarlige forurenende stoffer indgår i vandområdeplanerne. Vandområdeplanernes tilstandsvurderinger og beregnede indsatsbehov er baseret på målinger og viden om økologiske og fysisk-kemiske forhold i det marine miljø. For flere af disse andre presfaktorer tager forvaltningen allerede i dag hensyn til det marine miljø, og der er i uddybende baggrundsrapporter, udarbejdet til vandområdeplanerne, redegjort for betydningen af disse presfaktorer. Disse baggrundsrapporter er offentliggjort samtidig med vandområdeplanerne (se Miljøstyrelsens hjemmeside).</p>
<p>1.6 God økologisk tilstand bør vurderes om sommeren. Deri er der måske ikke så meget nyt, men det bekræftes af evalueringen. Alligevel bygger vandplanerne på årsgennemsnit i N-tilførsel og ikke sæsonudsving. Der er markant mere N i vinterhalvåret fra landbruget sammenlignet med sommeren. Denne præmis er afgørende for at fastlægge MAI (Maximum Allowable Input).</p>	<p>Der indhentes forskningsbaseret viden om andre presfaktorer end næringsstoffer, som kan påvirke kystvandenes miljøtilstand, med henblik på at effekten af disse presfaktorer kan inddrages i vandområdeplanerne.</p>
<p>1.7 Det fremgår ligeledes af forskerevalueringen, at fosfor inddrages helt utilstrækkeligt i modellerne. Forskerevalueringen slår fast, at fokus på både N og P vil øge fleksibiliteten og føre til mere omkostningseffektiv styring af næringsreduktion på</p>	<p>Det internationale ekspertpanel afsluttede i oktober 2017 en evaluering af de marine kvælstofmodeller,</p>

<p>disse områder. I den forbindelse fremhæves det i evalueringen, at den statistiske model maskerer fosfors betydning.</p>	<p>som er blevet anvendt som en del af det faglige grundlag for vandområdeplanerne 2015-2021. Fra evalueringsrapporten fremgår af konklusionen, afsnit 10, bl.a. følgende (uddrag om kvælstofindsatsbehovet):</p>
<p>1.8 Bæredygtigt Landbrug har tidligere lavet en udførlig gennemgang af den internationale evaluering i forbindelse med høring over ny husdyrgødningsbekendtgørelse, hvorfor høringssvaret vedrørende husdyrgødningsbekendtgørelsen er vedhæftet som bilag.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Panelet bakker op om, at der er fokus på at reducere kvælstofudledningen fra diffuse kilder. • De beregnede indsatsbehov er baseret på solid videnskabelig evidens og modeltilgange på et generelt højt niveau, og panelet finder det positivt at der kun er anvendt ”ekspertvurderinger” i meget begrænset omfang. • Det beregnede landsgennemsnitlige indsatsbehov forekommer at være et robust mål for hvad der er nødvendigt og stemmer godt overens med uafhængigt beregnede indsatser i lignende områder. • De opgjorte indsatsbehov vurderes at være nødvendige, men er ikke nødvendigvis tilstrækkelige.
<p>1.9 Aarhus Universitet har desuden genberegnet på referencepunktet for vandplanerne, som er miljøtilstanden i år 1900. Forskerne er nu kommet frem til, at udledningen fra landbrugsarealernes rodzone i forhold til grundvand er den samme i dag som dengang – også det bør slå igennem i revisionen af vandmiljøplanerne og i den målrettede kvælstofregulering. Selvfølgelig skal nyeste viden bruges, når en regulering gennemføres, og eftersom den nyeste viden viser, at udledningen af kvælstof i år 1900 er højere end hidtil antaget, skal et eventuelt reduktionskrav også rettes til.</p>	<p><i>Giver ikke anledning til ændringer</i></p> <p>Miljøtilstanden i kystvandene i Danmark i perioden omkring år 1900 anses for at repræsentere en referencesituation i kystvandene. Det internationale ekspertpanel bag evalueringen af de marine modeller bag vandområdeplanerne bakker op om denne vurdering.</p> <p>Ekspertpanelet finder desuden, at der ligger kvalificerede videnskabelige undersøgelser bag de til vandområdeplanerne anvendte estimater af år 1900 belastningen, som ligger til grund for fastlæggelsen af klorofylreferenceværdier. Resultaterne stemmer godt overens, når man sammenligner med resultater fra andre baltiske havområder. Anvendelsen af belastninger omkring 1900 er ifølge ekspertpanelet en international standard.</p> <p>Aarhus universitet (AU) har i 2017 genbesøgt universitetets estimater af den danske år 1900 belastning af kystvandene brugt til vandområdeplanerne. Resultaterne heraf foreligger ved rapport fra AU. "ESTIMATION OF NITROGEN</p>

	<p>CONCENTRATIONS FROM ROOT ZONE TO MARINE AREAS AROUND THE YEAR 1900; Scientific Report from DCE – Danish Centre for Environment and Energy, No 241, 2017".</p> <p>Resultaterne af denne undersøgelse peger ikke entydigt i retning af om år 1900 belastningen anvendt i vandområdeplanerne ville være større eller mindre, hvis de nye oplysninger fra AU måtte anvendes. Der er forhold som peger i begge retninger. En nærmere afklaring heraf forventes udredt forud for næste generation af vandområdeplanerne på baggrund af yderligere videnskabelige undersøgelser.</p>
<p>1.10</p> <p>Som det også fremgår af lovforslagets bemærkninger, er afstrømningen størst i efterårsperioden og henover vinteren, fordi jorden i denne periode vandmættes, og derved sætter gang i afstrømningen. Som Bæredygtigt Landbrug gentagende gange har forsøgt at oplyse både ministerie og styrelser om, er det netop vigtigt at sørge for at afvandingen fungerer til glæde for både landbrug og natur.</p> <p>Myndighedernes tilbageholdenhed i forhold til vedligeholdelse af vores vandløb medfører netop, at vandet bliver stående på markerne, altså jorden vandmættes. De sidste par år har det resulteret, i at marker beliggende nærmest vandløb og for den sags skyld også længere væk fra vandløb, har stået under vand det meste af året og altså ikke kun i efteråret og vinterperioden.</p> <p>Forsumpede planter optager ikke tilstrækkelig med næringsstoffer og en afvanding, der fungerer, ville desuden reducere fosforudledningen til vandmiljøet.</p>	<p><i>Giver ikke anledning til ændringer</i></p> <p>Når det drejer sig om vedligeholdelse af vandløb, fremgår det af vandløbslovens formålsbestemmelse (§ 1), at det tilstræbes at sikre, at vandløb kan benyttes til afledning af vand. Fastsættelse og gennemførelse af foranstaltninger efter loven skal ske under hensyntagen til de natur- og miljømæssige krav til vandløbskvaliteten, der er fastsat i anden lovgivning.</p> <p>Ifølge vandløbsloven påhviler vedligeholdelsen af de offentlige vandløb vandløbsmyndighederne, dvs. kommunerne, jf. lovens § 31, og vedligeholdelsen af de private vandløb bredejererne, jf. lovens § 35. Ca. 20.000 km af de ca. 75.000 km åbne, danske vandløb er offentlige vandløb. Den øvrige del er private.</p> <p>Det følger af vandløbslovens § 27, at vandløbene skal vedligeholdes således, at det enkelte vandløbs skikkelse eller vandføringsevne ikke ændres. Skikkelsen eller vandføringsevnen er for de offentlige vandløbs vedkommende fastsat i regulativet, jf. § 12, stk. 1, nr. 1.</p> <p>Udover bestemmelser om skikkelse eller vandføringsevne skal regulativerne indeholde bestemmelser om vedligeholdelse af det enkelte vandløb, fx om tidspunkt og omfang af fjernelse af aflejret sediment og grødeskæring. Bestemmelserne om vedligeholdelse skal være fastsat sådan, at gennemførelse af vedligeholdelsen vil sikre den fastsatte skikkelse eller vandføringsevne.</p> <p>Det følger endvidere af vandløbslovens § 54 a, at</p>

	<p>bliver vandløbsmyndigheden opmærksom på et ulovligt forhold, skal den foranledige det ulovlige forhold bragt til ophør, medmindre der er tale om forhold af ganske underordnet betydning. Det gælder også i forhold til opfyldelse af kravene til vedligeholdelse af vandløbene.</p> <p>Miljø- og Fødevareministeriet er opmærksom på, at de udfordringer, der følger af øgede vandmængder, herunder øget grundvandsstand, udgør et problem for både by og land. Miljø- og fødevareministeren har af samme årsag nedsat et ekspertudvalg, der lige før jul leverede en række anbefalinger i forhold til de klimaudfordringer, der er vandløbsrelaterede. Miljø- og Fødevareministeriet er i gang med at vurdere, hvordan anbefalingerne kan omsættes til handling.</p>
<p>1.11 Den målrettede kvælstofregulering er påtænkt kompenseret igennem de minimis ordningen i 2019. Eftersom de målrettede efterafgrøder i 2017 og 2018 også blev kompenseret igennem de minimis ordningen, er der mange der vil overskride loftet på 15.000 EUR på tre år. Dette kan medføre, at lodsejere kan blive afskåret fra at være med i ordningen, selvom de gerne ville bidrage med efterafgrøder. Et eventuelt obligatorisk krav ville derfor meget vel kunne blive betragtet som ekspropriation.</p>	<p><i>Giver ikke anledning til ændringer</i></p> <p>Se pkt. 1.1.</p> <p>Den foreslåede ordning om krav om etablering af efterafgrøder i særlige områder vil i almindelighed kunne indføres som erstatningsfri regulering. Miljø- og Fødevareministeriet kan ikke udelukke, at der i enkelte tilfælde vil være tale om et ekspropriativt indgreb. Det er domstolene, der vil afgøre, om det er tilfældet.</p>
<p>1.12 Hvis det bliver et problem at få opfyldt kravet om efterafgrøder og andre kvælstofreducerende tiltag, bør det overvejes, om det er rimeligt at lave et obligatorisk krav, hvis ikke det har været muligt for alle at være med i den frivillige ordning. Et eventuelt obligatorisk krav bør først overvejes, når kompensationsordningen er helt på plads og alle har haft mulighed for at være med i den frivillige ordning. Dette kunne f.eks. være tilfældet, hvis kompensationen foregår igennem landdistriktsmidlerne uden loft over tilskuddets størrelse.</p>	<p><i>Giver ikke anledning til ændringer</i></p> <p>Den målrettede regulering i 2019 bidrager til at imødegå forringelser af miljøtilstanden af kystvand og grundvand. I henhold til EU's regler er det derfor ikke muligt at kompensere den målrettede regulering i 2019 med landdistriktstøtte eller at få notificeret en støtteordning efter EU's statsstøttebestemmelser. De minimis-støtte er således den eneste mulighed for at kompensere erhvervet i 2019.</p> <p>I forhold til landmænd, der er i risiko for at ramme de minimis-loftet i 2019, etableres en løsning til at håndtere dette, jf. pkt. 1.1.</p>
<p>1.13 Det virker som om, at man generelt klassificerer forskellige kompensationsordninger som de minimis, ikke fordi det er nøjere vurderet om den</p>	<p><i>Giver ikke anledning til ændringer</i></p> <p>Der henvises til bemærkningerne under pkt. 1.1 og 1.12.</p>

<p>enkelte kompensation i en juridisk forstand er statsstøtte, men snarere fordi det er en simpel og enkel måde at komme uden om at tage stilling til dette. Det er et problem, fordi mange af de indgreb, der har været igennem tiderne ikke er generel erstatningsfri regulering, men derimod er et indgreb i ejendomsretten, og derfor bør udløse direkte erstatning til lodsejer.</p>	
<p>1.14 Det er vigtigt at det sikres, at et eventuelt overskud i forhold til andre ordninger om efterafgrøder, herunder pligtige-, MFO- og husdyrefterafgrøder, indregnes ved et eventuelt obligatorisk krav om målrettede efterafgrøder. Dette fremgår ikke helt klart i høringen, hvilket bør præciseres.</p>	<p><i>Giver ikke anledning til ændringer</i></p> <p>Arealer, der skal anvendes til opfyldelse af et eventuelt krav om obligatoriske målrettede efterafgrøder kan ikke samtidig anvendes til opfyldelse af andre krav. Årsagen hertil er, at det skal kunne sikres, at den kvælstofeffekt, der opnås ved etableringen af efterafgrøderne, ikke allerede er talt med i opfyldelsen af andre direktivforpligtigelser.</p> <p>Miljø- og Fødevareministeriet vil præcisere i bemærkningerne til lovforslaget, at efterafgrøderne i denne ordning ikke kan kombineres med efterafgrøder etableret med henblik på opfyldelse af andre efterafgrødekrav.</p>
<p>1.15 Det bør også fremgå, om et eventuelt krav om obligatoriske efterafgrøder efter den målrettede kvælstofregulering kan opfyldes med et overskud af efterafgrøder i den situation, at en bedrift ønsker at opfylde MFO-kravet udelukkende med efterafgrøder. I den situation har bedriften et overskud af efterafgrøder, fordi kravet til pligtige efterafgrøder er mindre end kravet til MFO-efterafgrøder, hvis MFO-kravet ønskes opfyldt udelukkende af efterafgrøder. Dette overskud bør kunne tælle med i opgørelsen af de obligatoriske målrettede efterafgrøder, særligt hvis MFO-efterafgrøderne anlægges indenfor et ID15-område, hvor det vurderes, at behovet for efterafgrøder ikke er opfyldt ved de frivillige efterafgrøder.</p>	<p><i>Giver ikke anledning til ændringer</i></p> <p>Arealer med efterafgrøder, der skal indgå i opfyldelsen af et eventuelt obligatorisk krav, kan ikke samtidig indgå i opfyldelsen af krav om udlæg af miljøfokusområder.</p> <p>Miljø- og Fødevareministeriet vil præcisere i bemærkningerne til lovforslaget, at efterafgrøderne i denne ordning ikke kan kombineres med efterafgrøder etableret med henblik på opfyldelse af andre efterafgrødekrav.</p>
<p>1.16 Såfremt en bedrift bliver trukket i gødningskvote på grund af manglende efterafgrøder i et bestemt ID15-område, betyder det ikke nødvendigvis, at det netop er i det pågældende ID15-område, der bliver sparet på gødningen. Det virker derfor helt ulogisk, hvis et obligatorisk krav ikke kan opfyldes ved at etablere efterafgrøder et andet sted, end netop indenfor ID15-området.</p>	<p><i>Giver ikke anledning til ændringer</i></p> <p>Grundlaget for den målrettede regulering er, at virkemidlerne, herunder efterafgrøder, skal udlægges i de områder, hvor der er et indsatsbehov. Dette gælder også et evt. obligatorisk krav. Med Aftalen om målrettet regulering af 16. januar 2018 er det dog besluttet, at hvis der mangler</p>

	<p>efterafgrøder i et bestemt ID15-område, så sker der en reduktion i virksomhedens kvælstofkvote, på trods af at kvælstofkvoten opgøres på bedriftsniveau. Dette er der taget højde for i beregningen af indsatsbehovet.</p>
<p>1.17 Når MFO går ud på at sikre biodiversiteten, bør efterafgrøder – uanset hvilken ordning de etableres efter – kunne tælles med i opgørelsen over de 5 % MFO-arealer, der kræves på en bedrift.</p>	<p><i>Giver ikke anledning til ændringer</i></p> <p>Som følge af Fødevarer- og Landbrugspakken er der kalkuleret med en kvælstofeffekt af en del af MFO-opfyldelsen. Hvis målrettede efterafgrøder samtidig kan anvendes som MFO-efterafgrøder, vil MFO-kravet ikke bidrage med den kvælstofeffekt, der er kalkuleret med i Fødevarer- og Landbrugspakken.</p>
<p>2. Danmarks Jægerforbund</p>	
<p>2.1 Danmarks Jægerforbund finder det positivt, at der indføres målrettede virkemidler i dansk miljøregulering.</p>	<p><i>Giver ikke anledning til ændringer</i></p>
<p>2.2 Som nævnt i tidligere høringssvar bekymrer det fortsat Danmarks Jægerforbund, at både ordningen med målrettede efterafgrøder samt ordningerne med MFO og pligtige efterafgrøder, giver landmænd ret til at destruere og nedpløje efterafgrøderne henholdsvis den 20. og 27. oktober til trods for, at der på dette tidspunkt stadig kan være vækst i efterafgrøderne.</p>	<p><i>Giver ikke anledning til ændringer</i></p> <p>Fristerne vedrørende etablering og destruktion af efterafgrøder fastsættes på bekendtgørelsesniveau. For at sikre størst mulig ensartethed mellem de forskellige efterafgrødeordninger er det hensigten at fastsætte samme regler vedrørende destruktion af efterafgrøderne som dem, der kendes fra plantedækkebekendtgørelsen.</p> <p>Reglerne vedrørende tidligste dato for destruktion af efterafgrøderne skal sikre, at efterafgrøderne opnår en tilstrækkelig høj kvælstofeffekt. Det står dog landmanden frit for at lade efterafgrøderne ligge på arealet i længere tid.</p>
<p>2.3 Når der indføres virkemidler som efterafgrøder, bør det sikres at sådanne virkemidler leverer den størst mulige multifunktionelle effekt for samfundet. Derfor kan det undre, at lovgivningen ikke tager højde for, at efterafgrøder også skal have maksimal effekt på biodiversitet, og vildtets fødegrundlag.</p>	<p><i>Giver ikke anledning til ændringer</i></p> <p>Indsatsbehovet i den målrettede regulering er alene fastsat ud fra behovet for kvælstofreduktion i de enkelte områder.</p>
<p>2.4 Danmarks Jægerforbund foreslår, at efterafgrøder tidligst må destrueres efter 1. februar, da de henover vinteren kan give både dækning og føde til vildtet. Danmarks Jægerforbund mener desuden, at gældende frist for destruktion af efterafgrøder i majs bør fastholdes.</p>	<p><i>Giver ikke anledning til ændringer</i></p> <p>Se pkt. 2.2.</p>
<p>3. Danmarks Naturfredningsforening</p>	

<p>3.1 Danmarks Naturfredningsforening bakker op omkring tankerne om en målrettet regulering af landbrugets anvendelse af kvælstof og fosfor. Danmarks Naturfredningsforening kan derfor støtte lovforslaget generelt og de principper det hviler på. Danmarks Naturfredningsforening vil dog påpege enkelte dele af lovforslaget, som foreningen ikke finder hensigtsmæssigt i forhold til miljøeffekt og udnyttelsen af knappe ressourcer.</p>	<p><i>Giver ikke anledning til ændringer</i></p>
<p>3.2 Dette gælder således lovforslagets punkt 5 og 6 (§ 11, stk. 7, 1. pkt. og 2. pkt.), hvor ordlyden ”miljøgodkendt anlæg, der forbrænder affald” ændres til: ”forbrændingsanlæg eller til et brændingsanlæg”. Danmarks Naturfredningsforening finder det stærkt betænkeligt, at der ved anlæg som skal afbrænde husdyrgødning, fremover ikke stilles miljøkrav. Da husdyrgødning kan indeholde store mængder klor, kan en forbrænding ved lave temperaturer føre til dannelse af dioxiner, og det kan fremover ske i stort omfang, uden at der vil være nogen form for kontrol. Skal der endelig gives mulighed for afbrænding af husdyrgødning, mener Danmarks Naturfredningsforening, at der skal stilles krav i form af typegodkendelse, som sikrer mod dannelsen af dioxiner, emission af kvælstofforbindelser og som sikrer at især fosfor bevares i en form, der er umiddelbart plantetilgængelig.</p>	<p><i>Giver ikke anledning til ændringer</i></p> <p>Brændingsanlæg til brænding af husdyrgødning som brændsel er reguleret i Kommissionens gennemførselsforordning. Af forordningen fremgår tekniske krav, som brændingsanlæggene skal leve op til for at kunne blive godkendt af den nationale kompetente myndighed. Brændingsanlæggene skal bl.a. leve op til de i forordningen fastsatte emissionsgrænseværdier.</p>
<p>3.3 Danmarks Naturfredningsforening skal også påpege det uheldige i bestemmelserne i gødskningslovens § 18 b stk. 3, hvor det bliver muligt at udskyde en del af en virksomheds efterafgrødekrav, hvis det overstiger et af ministeren fastsat niveau. Dette vil gøre det umuligt at opnå de krævede reduktioner i udledningen til de vandområder som har meget store reduktionskrav, og vil blot betyde at der skubbes en bølge af udskudte efterafgrødekrav frem til det næste år. Danmarks Naturfredningsforening savner en valid redegørelse for, hvordan man så vil sikre målopfyldelse i disse vandområder, da flere analyser jo har vist, at der skal ske en massiv anvendelse af arealbaserede virkemidler i disse oplande. Dette vil ikke være muligt med et loft på en reduktion af kvælstofkvoten på max. 20 %.</p>	<p><i>Giver ikke anledning til ændringer</i></p> <p>Det fremgår af lovens bemærkninger (gældende ret til § 18 b, stk. 3), at: <i>Formålet med bestemmelsen er at sikre, at den enkelte virksomhed ikke bliver pålagt et målrettet efterafgrødekrav, der er større end, hvad der ville svare til en 20 pct. reduktion af virksomhedens samlede kvælstofkvote.</i> Samt, at det er: <i>...en forudsætning for reduktionen af virksomhedens individuelle efterafgrødekrav efter gødskningslovens § 18 b, stk. 3, at det ikke får negativ betydning for opfyldelsen af indsatsbehovet i det eller de pågældende ID15-områder. Såfremt der viser sig et behov for etablering af efterafgrøder i større omfang for den enkelte virksomhed, end hvad der ville svare til en 20 pct. reduktion af virksomhedens samlede kvælstofkvote, vil gødskningslovens § 18 a, stk. 3, kunne anvendes til</i></p>

	<i>at fastsætte regler om overførsel af et mindre indsatsbehov til den følgende planperiode, således at virksomhedens samlede kvælstofkvote ikke reduceres mere end 20 pct.</i>
4. Landbrug & Fødevarer	
<p>4.1 Med de foreslåede ændringer af gødskningsloven bliver det muligt fra 1. januar 2019 at iværksætte første del af den målrettede kvælstofregulering, som fremgår af aftalen om en Fødevarer- og landbrugspakke af 22. december 2015, og Aftale om målrettet regulering indgået den 16. januar 2018 af regeringen og Dansk Folkeparti.</p> <p>Fødevarer- og landbrugspakken bygger på en række initiativer, som gør, at aftalen rummer et miljøregnskab med et grønt plus. Landbrug & Fødevarer er enige i, at fremtidens miljøregulering skal bygge på et højt beskyttelsesniveau.</p>	<i>Giver ikke anledning til ændringer</i>
<p>4.2 Landbrug & Fødevarer finder, at det er positivt, at der åbnes op for flere virkemidler end efterafgrøder alene.</p>	<i>Giver ikke anledning til ændringer</i>
<p>4.3 Landbrug & Fødevarer finder, at det er afgørende, at listen over virkemidler, som der kan ydes tilskud til, bør inkludere virkemidler, som allerede nu har en anerkendt kvælstofreducerende effekt både i forhold til overfladevand og grundvand. Dette gælder bl.a.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Plantedække efter ompløjning af kløvergræs Dyrkning af græs udlagt forår, grønkorn + udlæg, helsæd + udlæg, vårbyg + udlæg, majs + udlæg kan reducere udvaskningen i aftagende rækkefølge efter ompløjning af kløvergræs. Dette virkemiddel bør indgå som alternativ til efterafgrøder. • Sædskifte med flerårige afgrøder Sædskiftet har stor betydning for udvaskningen. Flerårige afgrøder eller etårige afgrøder med stort kvælstofoptag om efteråret reducerer udvaskningen. Dette virkemiddel bør indgå som alternativ til efterafgrøder. • Nitrifikationshæmmere i gylle forud for majs og kartofler På grovsandet jord kan der i nedbørsrige forår ske en udvaskning i forår/forsommerperioden. Den kan delvis undgås ved brug af nitrifikationshæmmere. Det er mest aktuelt i majs og kartofler, hvor optagelsen i forår er 	<p><i>Giver ikke anledning til ændringer</i></p> <p>Miljø- og Fødevarerministeriet takker Landbrug & Fødevarer for de konkrete forslag til nye virkemidler. Forslagene vil indgå i arbejdet med et nyt virkemiddelkatalog, og det vil i den forbindelse blive evalueret, om virkemidlerne skal kunne bringes i anvendelse i den målrettede regulering.</p>

<p>langsom. Men også i vårbyg er der effekt i nogle år. Tilsætning af nitrifikationshæmmere til gylle bør derfor indgå som virkemiddel.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Udbringning af fast husdyrgødning før efterafgrøder eller efter 1. november på ler og 1. februar på sandjord <p>I dag udbringes en del fast husdyrgødning om efteråret forud for vintersæd. Udbringning af fast husdyrgødning før efterafgrøder eller efter 1. november på ler og 1. februar på sandjord reducerer udvaskningen. Dette virkemiddel bør indgå som alternativ til efterafgrøder.</p>	
<p>4.4 Samtidig bør der ske en revidering af omregningsfaktoren for tidlig såning og braklægning, som beskrevet i Landbrug & Fødevarers høringsbrev til Plantedækkebekendtgørelsen af 13. december 2017, således at omregningsfaktorerne afspejler den faglige viden.</p>	<p><i>Giver ikke anledning til ændringer</i></p> <p>Miljø- og Fødevareministeriet kontaktede i 2017 Aarhus Universitet vedrørende de fastsatte omregningsfaktorer mellem efterafgrøder og alternativer. Der er ikke på baggrund af denne dialog fundet anledning til at justere den gældende omregningsfaktor for braklægning. For så vidt angår omregningsfaktoren mellem efterafgrøder og tidlig såning af vintersæd afventer Miljø- og Fødevareministeriet resultaterne fra forskningsprojektet VIRKN. Disse resultater vil indgå i en evaluering af den fastsatte omregningsfaktor. Ministeriet kan orientere om, at der i fastsættelsen af omregningsfaktorerne mellem efterafgrøder og alternativer indgår en række parametre, herunder et skøn af dødvægten af de enkelte virkemidler (udbredelsen af virkemidlerne, inden de indføres som alternativ til efterafgrøder).</p>
<p>4.5 Det fremgår, at der er tale om en national tilskudsordning, som etableres under <i>de minimis</i>-reglerne. Idet, at det er tredje år i træk, at man har tilskudsordning under <i>de minimis</i>-reglerne, vil der være et betydeligt antal jordbrugere, som vil blive fraholdt at modtage støtte, idet de samlet set over de tre år rammer <i>de minimis</i> loftet. Det vil særligt være uacceptabelt og i modstrid med Fødevare- og Landbrugspakken, hvis landmænd fraholdes tilskud og efterfølgende pålægges et obligatorisk krav.</p>	<p><i>Giver ikke anledning til ændringer</i></p> <p>Se pkt. 1.1.</p>
<p>4.6 Det er Landbrug & Fødevarers opfattelse, at landmændene generelt er meget interesserede i at indgå frivillige aftaler om kvælstofreducerende virkemidler. Det er Landbrug & Fødevarers vurdering, at der næppe bliver behov for at tvinge væsentlige arealer med yderligere efterafgrøder</p>	<p><i>Giver ikke anledning til ændringer</i></p> <p>Miljø- og Fødevareministeriet noterer sig Landbrug & Fødevarers bemærkning.</p> <p>Den detaljeringsgrad, der anlægges i forbindelse</p>

<p>igennem. Dette afhænger dog af den detaljeringsgrad, der anlægges, når målopfyldelsen betragtes.</p>	<p>med målrettede efterafgrøder, når målopfyldelsen betragtes, er på ID15-niveau.</p>
<p>4.7 Den rummelige og tidlige usikkerhed, som det faglige grundlag bygger på ved de anvendte modeller, gør, at man må anlægge en tilsvarende passabel betragtning i efterafgrødernes placering i tid og rum. Landbrug & Fødevarer vurderer herunder, at det vil være relevant at medregne effekter fra nabo-ID15-oplande i forhold til grundvandsindsatsen og tillade forskydninger mellem år.</p>	<p><i>Giver ikke anledning til ændringer</i></p> <p>I 2018 vil der ikke som i 2017 være en risiko for at nogle ID15-områder indenfor et kystvandopland ansøger om flere efterafgrøder end planlagt, da der i 2018 indgår en ”reserveret” grundvandindsats (antal hektar efterafgrøder) til netop de ID15-områder, som har et indsatsbehov, og derfor er der ikke mulighed for at placere en større indsats i andre områder end dem, der har behovet. På den baggrund er det ikke relevant i 2018 at beregne nabo-effekter fra ID15-områder, som det var i 2017, hvor der var risiko for at der blev ansøgt om flere efterafgrøder end behov for.</p>
<p>4.8 Det fremgår af forslaget, at der i 2018 skal ske en revurdering af marginaludvaskningen. Landbrug & Fødevarer synes, at det er positivt, at man løbende inddrager nyeste faglige viden på området. Det bør dog noteres, at størstedelen af indsatsen sker på baggrund af udledningen af kvælstof til kystvandene, og at en ændring af marginaludvaskningen også skal medføre en opdatering af beregningerne af retentionen. Retentionen af kvælstof er beregnet ud fra forskellen mellem den beregnede udvaskning fra rodzonen med N-les4 og den (delvist) målte udledning til kystvandene. Udover konsekvenser af ændringen fra N-les4 til N-les5 skal også indgå registreringer af påvirkningen af udviklingen i gødningsforbruget.</p>	<p><i>Giver ikke anledning til ændringer</i></p> <p>Miljø- og Fødevareministeriet noterer sig Landbrug & Fødevarers bemærkning.</p>
<p>4.9 Landbrug & Fødevarer hilser det velkomment, at der nu tages konkrete initiativer til at tilpasse den nationale lovgivning vedr. afbrænding af husdyrgødning til fællesskabslovgivningen. En klar dansk reguleringsramme for afbrænding af husdyrgødning er en forudsætning for udvikling og implementering af ny teknologi til at udnytte energi og næringsstoffer i husdyrgødningen. Landbrug & Fødevarer vil gøre opmærksom på, at hvis afbrænding af husdyrgødning reelt skal være en teknologisk mulighed, så kræver det en parallel tilpasning af anden regulering, bl.a. husdyrgødningsbekendtgørelsen.</p>	<p><i>Imødekommes</i></p> <p>Miljø- og Fødevareministeriet er enig med Landbrug & Fødevarer i, at den nationale lovgivning skal tilpasses biproduktforordningens og gennemførelsesforordningens muligheder for at anvende husdyrgødning som brændsel. I den forbindelse bemærkes det, at bemærkningerne til de foreslåede bestemmelser herom i udkastet til lovforslag er ændret efter den offentlige høring, således at det nu fremgår, at også fjerkrægødning kan afgives til forbrænding på et brændingsanlæg uden for bedriften.</p> <p>Miljø- og Fødevareministeriet er også enig med</p>

	Landbrug & Fødevarer i, at husdyrgødningsbekendtgørelsens bestemmelser om anvendelse af husdyrgødning som brændsel skal tilpasses, hvilket vil indgå i den udgave af husdyrgødningsbekendtgørelsen, der træder i kraft den 1. august 2018.
4.10 Øvrige ændringer i husdyrbrugloven m.v. Ingen kommentarer	<i>Giver ikke anledning til ændringer</i>